

Zonnewijzerbouw op Het Rhedens

Hans Schipper

Van mijn collega Ernst-Jan Nieland verneem ik, dat op Het Rhedens in Dieren een klas zonnewijzers maakt. Ik spits de oren, want zo iets heb ik nog niet eerder gehoord.

Een van de doelstellingen van De Zonnewijzerkring is het populariseren van de zonnewijzer. Op Het Rhedens is men daarmee bezig en dat is mooi, want er zit zoveel in. Materiaalkennis, wiskundige aardrijkskunde en technische vaardigheden worden geïntegreerd en de leerlingen hebben nog een leuk eindproduct ook. Genoeg redenen om mijn licht eens te gaan opsteken aan de Doesburgsedijk in het mooie Veluwe dorp aan de IJssel.

Nadat mijn verzoek tot het afleggen van een visite is ingewilligd door docente Jeltje Wiersma, melden Ernst-Jan en ik ons er op een zonnige donderdagse herfstmiddag.

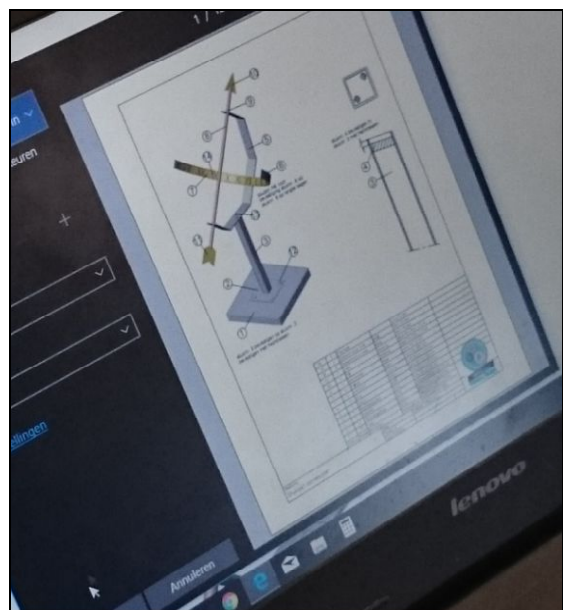

"Het Rhedens Dieren" is een van de drie locaties van scholengemeenschap Het Rhedens, die daarnaast een praktijkschool in Dieren en een vestiging in Rozendaal bij Arnhem heeft. Op het door ons bezochte gebouw kunnen leerlingen terecht voor alle leerjaren van vmbo, havo en vwo. Als Ernst-Jan mij rondleidt door de mooie school kijk ik mijn ogen uit. De vmbo-afdeling heeft een restaurant met keuken, een winkel, een balie, een afdeling verzorging en een werkplaats. Overall zijn leerlingen praktisch aan het werk met taken die hen opleiden voor beroepen waar veel vraag naar is in onze maatschappij. Het geheel ademt een positieve, nijvere sfeer. Middels verschillende gesprekjes voel ik mij erg welkom.

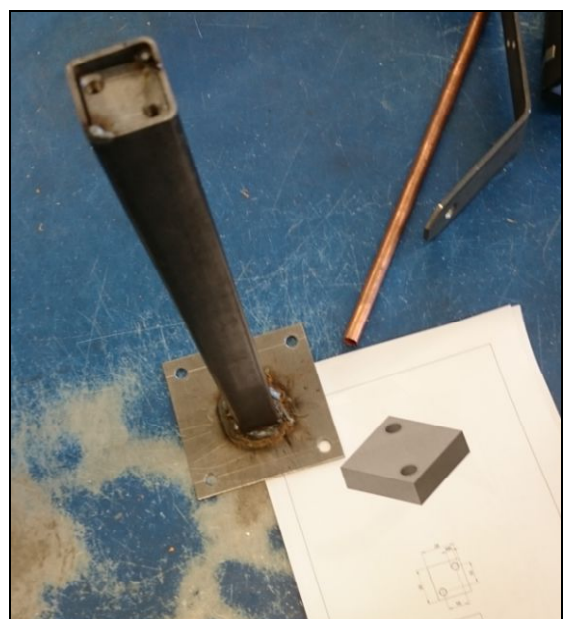
Metaalbewerking is ondergebracht bij de afdeling PIE: Produceren, Installeren en Energie. Als we binnenkomen zijn leerlingen bezig met allerlei werkstukken, waaronder zonnewijzers, in verschillende stadia van uitvoering. De zonnewijzers worden gemaakt door leerlingen uit klas 4 van het vmbo kaderberoeps en basisberoeps. Docente metaalbewerking Jeltje Wiersma is sinds 15 jaar aan Het Rhedens verbonden. De zonnewijzer,

vertelt ze, is ooit een examenopdracht geweest. Bovenop de kasten staan drie poolstijlzonnewijzers te wachten om opgehaald te worden. Een aantal zonnewijzers is al mee naar huis, maar gelukkig is een jongen nog bezig met de opdracht.

Ik maak kennis met Olaf, die de laatste handelingen aan zijn werkstuk verricht. Hij laat me het beeldscherm zien met de instructie van waaruit hij werkt. Behulpzaam maakt hij een printje van de opdracht voor me.

Voor verschillende bevestigingen moet worden gelast: de staander op het voetstuk, een blokje bovenin de staander en de pijlpunt aan de poolstijl.

Ik vraag Olaf hoe hij de equatoriale ring zo mooi rond gekregen heeft. Bij de wals laat hij me zien hoe dat gaat. Hij draait een strook metaal een aantal keren tussen de rollen door, net zo lang tot de gewenste buiging is bereikt.

We lopen de verschillende onderdelen na. Olaf: "De hoeken van de poolstijlhouder maak ik met een buigapparaat." "Moet je ook de metalen stroken zelf snijden?" wil ik weten. Jawel, ook daarvoor is een professionele machine aanwezig, waarvan Olaf met groot gemak de werking demonstreert.

Ik merk op dat er in de streek rond Dieren heel wat tuinen verfraaid zullen zijn door zonnewijzers. Dit wordt bevestigd. Sterker nog, Jeltje vertelt me dat tot voor enkele jaren een docent aan iedere met pensioen vertrekkende collega een zonnewijzer meegaf.

Leuke opleiding

"Wat doe je liever," wil ik nog van Olaf weten, "met je handen werken of in de les zitten?" Daar hoeft hij niet over na te denken. Lachend zegt Olaf dat het praktische werk hem het meeste aanspreekt. Hij wil later automonteur worden.

Tegen vieren verlaten wij de grote werkplaats, waar de leerlingen, ondanks het late tijdstip, flink doorwerken. Het zevende en achtste uur zijn voor theoretische lessen meestal niet de meest productieve, maar hier wordt met grote inzet geboord, gezaagd, gevijld en gehamerd.

Helaas moet ik het aanbod afslaan om een van de zonnewijzers die is blijven staan, mee naar huis te nemen. Ik heb er al een in de tuin en daarmee is het wel wetletjes.

Bij een laatste rondgang over de vmbo-afdeling zie ik een paar kapsters in spe de haren van een pop netjes in model brengen. Ik zie een baliemedewerker telefoneren en een kok een biefstuk bakken. Wat een leuke opleiding is het vmbo!

Noot van de redactie:

De werktekening op het beeldscherm suggereerde dat de poolstijl onder 45° komt te staan. Een nadere blik op de werktekeningen leerde echter dat de bovenkant van de buis die als voet dient, onder een hoek van 8° afgeschuind wordt. Daarmee wordt de poolhoogte 53°. Wellicht heeft de wieg van dit project in het Noorden des lands gestaan.